

AZ OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET
2007. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉNEK SZÖVEGES INDOKLÁSA

1. Az Intézet alapadatai

Hivatalos neve: Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

Rövidített elnevezése: OFI

Székhelye: 1051 Budapest, Dorottya u. 8.

Telephelyei: 1089 Budapest, Könyves Kálmán krt. 40.
1082 Budapest, Baross u. 13.
1141 Budapest, Abonyi u. 10.

Postacím: 1364 Budapest, Pf. 120

Adószám: 15325220-2-41

Általános forgalmi adó alanyiségének ténye: igen

Társadalombiztosítási törzsszám: 333256

Törzskönyvi szám: 325 224

Kincstári előirányzat-felhasználási keretszámla-szám: MÁK 10032000-01744277

Központi telefonszám: 06 1 235-7200

Központi faxszám: 06 1 235-7202

Központi e-mail cím: info@ofi.hu

Internet cím: www.ofi.hu

Az év során teljesült szakmai feladatokat külön fejezet tartalmazza.
Mutatók előírására az Intézet részére nem került sor.

Intézetünk a 2118/2006. számú Kormányrendelet értelmében kétlépcsős átszervezés után jött létre. Ez a rendelet szabályozta a központi közigazgatás intézményhálózatát. A rendelet értelmében 2007. január 1-jétől a korábbi Professzorok Háza megszűnt és beolvadt az Országos Köznevelési Intézetbe. Az intézmény új neve Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet lett.

Az átszervezés második szakaszában 2007. szeptember 7-ével az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum került az intézetbe.

Az első alapító okirat (2007. január 2.) rögzítette, hogy az intézet jogutódja az Országos Közoktatási Intézetnek és a Professzorok Házának, valamint a sulíNova Kht. egyes szervezeti egységeinek.

A 2007. júniusi kormánydöntést követően zárult le az intézmények átszervezése és született meg a döntés, hogy az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum intézetünkhöz kerül. A második alapító okiratban rögzítésre került az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum beolvadása (2007. szeptember 7.).

A két alapító okirat alapján két szervezeti és működési szabályzatot dolgoztunk ki. Az első, a 2007. augusztus 31-én elfogadott változatban került sor a Kiemelt Fejlesztések Koordinációs Központjának megszervezésére. Erre az ÚMFT több központi programjának kedvezményezett szerepvállalása miatt volt szükség.

A második szervezeti és működési szabályzatunk jelenleg aláírás előtt áll.

Alap- és kiegészítő feladatok tekintetében az intézet lényegileg átalakult. A korábbi Országos Közoktatási Intézet és a Professzorok Háza Felsőoktatási Kutatóintézet részlegének alapfeladata a kutatás volt (az OKI kutatóintézményként működött). Az alapfeladatok közé bekerültek a szakmai szolgáltatás jellegű feladatok, és több feladat kikerült innen, például az épület bérbeadás.

A költségvetési megszorító intézkedések közvetlen hatása intézetünk számára a 300 millió forintos költségvetési elvonás volt.

Az intézetet 2007. január 1-jétől dr. Farkas Katalin főigazgató vezeti, először megbízottként, majd kinevezett vezetőként.

A kétlépcsős átszervezés ellenére is megőrizte az intézet a szervezeti, szakmai, működési és gazdálkodási stabilitását.

2. Intézményi előirányzatok alakulás

KIMUTATÁS az intézmény 2007. évi főbb előirányzatainak alakulásáról

érték: ezer forintban

	2006. évi tényleges teljesítés	2007. évi eredeti előirányzat	2007. évi módosított előirányzat	2007. Évi teljesítés
Kiadások összesen:	861 005	1 009 300	2 354 761	1 482 564
Működési kiadások összesen:	845 065	1 009 300	2 122 056	1 275 249
- ebből személyi juttatások	334 949	621 600	900 319	623 658
dologi kiadások	394 763	153 900	942 963	464 348
Felhalmozási kiadások összesen:	14 416	0	52 442	43 974
- intézményi beruházási kiadások	14 416	0	26 671	18 740
- központi beruházás	0	0	0	0
- felújítás	0	0	25 771	25 234
- egyéb intézményi felhalmozási kiadások	0	0	0	0
2006. évi tényleges maradvány				220 933
2007. évi előírt maradvány				220 933
2007. évi tényleges maradvány				772 696
Bevételek összesen:	1 081 938	1 009 300	2 354 761	2 171 580
Támogatás	472 105	541 900	1 289 329	1 289 329
Működési bevételek	348 602	467 400	605 392	446 709
Átvett pénzeszközök	8 951		239 107	298 289
- működési célra	8 775		235 617	294 015
- felhalmozási célra	176		3 490	4 274
Egyéb bevétel				
Pénzmaradvány igénybevétele	252 280		220 933	137 253
Létszám (fő)	86			165
Engedélyezett létszám (35. űrlap 13. sor)	86	149	149	149
Átlagos statisztikai állományi létszám (35. űrlap 18. sor)	86			165
Tartósan üres álláshelyek száma (35. űrlap 17. sor)				

Az intézeti előirányzatok tekintetében a 2006. évi tényleges teljesítés nem hasonlítható össze érdemben a 2007. évi előirányzatokkal és teljesítésekkel, tekintettel arra, hogy az Országos Közoktatási Intézet 2006. évi teljesítési adatai nem tartalmazzák a 2007. évben belépő jogutód szervezetek adatait.

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet 2007. évi költségvetésének előirányzata 1 009 M Ft, amelyből támogatási előirányzat 542 M Ft, bevétel pedig 467 M Ft.

A költségvetés végrehajtása – arányaiban – a benyújtott elemi költségvetésnek megfelelően valósult meg.

Az átszervezéshez kapcsolódóan fokozatosan kerülnek előtérbe a kiadáscsökkentő intézkedések (például a párhuzamosságok megszüntetése, az informatikai fejlesztések).

2007. évi függő kiadások és bevételek egyenlege részletesen az alábbi:

Összeg Ft-ban	Megjegyzés
168 400	Vásárlási előleg, egyéb függő kiadás
32 030 587	A PH Eötvös ösztöndíjakból és követségeknek adott előlegekből származó függő előlegének összege 75 875 018 Ft volt. A Balassi Intézet év végéig elszámolt ebből 43 844 431 Ft-tal.
478 220	2008. január 3-án átutalt, november havi családi pótlék összege.
32 677 207	Összes függő kiadás
396 940	Összes függő bevétel

2.1. Humánerőforrás és bérgazdálkodás

Az engedélyezett létszámkeret 2007. január 1-jétől 149 fő. Az intézetek összevonását követően összességében 300 M Ft költségvetési támogatás került elvonásra 2007. január 1-jétől, ezért csoportos létszámleépítést kellett végrehajtani. Ez a létszámleépítés 60 munkatárs közalkalmazotti jogviszonyát érintette. A Pénzügyminisztérium a céltartalék terhére biztosította a leépítés juttatását és annak járulékait.

A tényleges létszám év közbeni és év végi alakulását befolyásolta az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum 2007. szeptemberi beolvadása, valamint az, hogy a létszámleépítéssel érintettek közalkalmazotti jogviszonya jelentős arányban (18 fő) csak 2008 első félévében szűnik meg. A létszámleépítés önmagában megtakarítási lehetőséget nem jelent az intézetnek, csak a támogatási hiány csökken a 2007. évhez viszonyítva.

2007. évben az intézet dolgozóinak illetmény átlaga 200 000 Ft/fő/hó, amely kifejezetten alacsonynak minősíthető, figyelembe véve pl. a jellemzően magasán kvalifikált személyi összetételt, az ÚMFT fejlesztésekkel összefüggő kiemelt szakmai feladatokat stb.

2.2 Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet 2007. évi bevételeinek alakulása

Oktatási és kulturális minisztériumi és egyéb támogatások

Az intézet működési célú pénzeszközei: OKM feladat támogatás egyedi projektekhez, a Munkaerő-piaci Alapból támogatott szakképzési projektek forrásai és az európai uniós források, kiemelten a HEFOP-os programok.

Az államháztartáson kívülről származó bevétel jellemzően az egyes kiadványok értékesítéséből származó bevétel és a bérleti díjak. Ez utóbbi 45 M Ft volt a 2007. évben.

A bevételekből látható, hogy az intézet vezetése és munkatársai törekszenek a többletbevételi források, különféle támogatások elnyerésére, ezzel is ellentételezve a működési költségvetés hiányait.

A kiadások teljesítési adatai tartalmazzák a működési költségeket, a szakmai feladatokat, a projektfinanszírozásból megvalósuló feladatok kiadásait. Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet maradványa kötelezettségvállalással terhelt maradvány.

2.3 Maradvány

A Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló törvény alapján az Országgyűlés elrendelte, hogy a 2007. évben a központi költségvetési szerveknél a 2006. évvel azonos összegű előirányzat-maradvány képződését kell elérni. Az intézet esetében ez módosítás nyomán 220,9 M Ft-ot jelentett.

Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet a 2006. évi kötelezettségvállalással terhelt maradványát a kötelezettségvállalásokban meghatározottak szerint használta fel.

2007. évben a 2006-ról áthúzódó maradvány egy része (80 M Ft) nem került felhasználásra. Ennek oka, hogy a Munkaerő-piaci Alap támogatásának elfogadása két lépcsőben történt. A végleges költségvetés jóváhagyása 2007 júniusáig húzódott el, ezért a feladatok megvalósítását nem tudtuk elkezdeni. A határidők elhúzódása miatt

engedélyt kértünk és kaptunk az elszámolási határidő 2008. június 30-ra történő módosítására.

A 2007. évi tényleges pénzmaradvány összegét befolyásolta:

- a létszámleépítés forrásának maradványa (befizetési kötelezettségként),
- a fenntartó által év végén meghatározott feladatainak átutalt forrása,
- a szakképzési programok megvalósítására átutalt összeg.

Az intézet 2007. évi maradványa a fenti befolyásoló tényezők miatt 772,7 M Ft lett.

A 2007. évi maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

A maradvány egy része (2,5 M Ft) az Oktatási és Kulturális Minisztérium felé történő befizetési kötelezettség.

3. Vagyongazdálkodás

Intézetünk önálló vagyongazdálkodási koncepciót készített el és az ez alapján történő feladat- és ütemterv egyeztetése jelenleg zajlik.

Az intézet mérleg főösszege 2007. december 31-ével: 1 135 M Ft. A 2006. évhez képesti változást lényegesen befolyásolta a Professzorok Háza és az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum mérlegtételeinek beemelése az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet főkönyvébe.

Lényeges vagyonszerzést jelentett, hogy év közben az ELTE – a KVI és az OKM megbízásából – értékesítette a Professzorok Háza ingatlanát, az ebből származó bevétel az Oktatási és Kulturális Minisztériumnál jelent meg.

Az intézet működésének kiemelt feltétele a stabil és megbízható informatikai rendszer. 2007-ban 6 szerverrel és ~85 munkaállomással működött az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet informatikai rendszere, az egész Dorottya utcai irodaházban megfelelő sávszélességű, emeletenként csillagpontos hálózat van kialakítva. Az ADSL vonal mellett az intézet nagy adatátviteli sebességű internet kapcsolattal is rendelkezik. Az informatikai rendszer és hálózat biztonságos és gyors, hibamentes működése alapvető munkafeltétel.

A jelenlegi költségvetési kondíciók mellett sajnos az eszközbeszerzéseink illetve a meglévő infrastruktúra korszerűsítése csak pályázatokon elnyert támogatásokból, EU-s forrásokból lehetséges.

Közbeszerzés

Az intézet vezetése eleget tett a közbeszerzési törvény által támasztott követelményeknek. Lefolytatta azokat az eljárásokat, amelyek eredményeként megvalósulhattak a közbeszerzési értékhatárt elérő vagy azt meghaladó munkák. A számítástechnikai, ügyvitel technikai eszközök és az irodaszer beszerzése központosított közbeszerzés keretében valósult meg.

Külön áttekintésre került a belső ellenőrzés keretében a közbeszerzési dokumentáció, illetve esetleges hiányainak feltárása. A felülvizsgálat nyomán nagy biztonsággal megállapítható, hogy a közbeszerzési folyamatok, azok dokumentáltsága és nyilvántartása megfelelő.

4. Egyéb gazdálkodási információk

Az intézet vállalkozási tevékenységet nem folytatott.

Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézetből 2007-ben kiszervezett tevékenység vagy központ nem volt.

A beszámolási évben az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet közalkalmazottai részére lakásépítési, illetve vásárlási támogatást munkáltatói kölcsön formájában nem nyújtott.

Európai uniós támogatások

Az Országos Köznevelési Intézet 2004. augusztus 23-án írt alá a Foglalkoztatáspolitikai és Munkügyi Minisztériummal a „Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia alapú képzés és oktatás feladataira” című HEFOP-3.1.1.-K.-2004-08-0001/1.0 azonosító számon nyilvántartásba vett program költségeinek vissza nem térítendő támogatás formájában történő finanszírozása tárgyában egy szerződést az Educatio Kht. és a sulíNova Kht. konzorciumi partnereként. A program befejezésének napja: 2008. március 31.

A program pénzügyi teljesíthetősége érdekében kényszerintézkedéseket kellett hoznia az Intézetnek: 50 M Ft került átvezetésre az OFI előirányzati keretszámlájáról a HEFOP 3.1. Támogatási program cél előirányzat felhasználási keretszámlára. A pénzeszköz visszavezetése a főszámlára a HEFOP programpénzek egy részének megérkezése után megtörténik.

Belső ellenőrzés

Az Áht., illetve PM és kormányrendeletek utasításainak megfelelően az intézeti belső kontrollkörnyezetben folyamatosan végzett vezetői, munkafolyamatba épített és belső ellenőrzések megfelelően elősegítették az intézet átláthatóbb és hatékony működését.

A belső ellenőrzés éves programja szerint végzett vizsgálatok tapasztalatait felhasználva magasabb szintre került a jogszabályi megfelelés az intézeti szabályozottságon keresztül, ami optimálisan támogatta a szabálytalanságok kezelésének folyamatát, a hatékonyabb szervezeti működést. Elkészült az intézet

FEUVE rendszer szabályzata, ami a vezetői irányításhoz és az ellenőrzési hatékonysági mutatók kialakításához nyújt támpontokat, valamint a kockázatkezelés, az ellenőrzési nyomvonal, a szabálytalanságok kezeléséhez ad mintákat és javasol módszereket.

A vezetés a jövőben is szem előtt tartja és törekszik a „jó gyakorlatok” és a módszerek intézeti adaptálására a tervezés és végrehajtás során elérhető hatékonyabb és gazdaságosabb működtetés érdekében.

„Üvegseb”- nyilvánosság biztosítása

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet vezetése eleget tett az Áht. és az államháztartás működési rendjéről szóló kormányrendelet előírásai szerinti közzétételi kötelezettségének oly módon, hogy honlapján nyilvánosságra hozta az alapító okiratát, költségvetés elfogadását követő 30 napon belül a költségvetési alapokmányát, a nettó 5 millió forintot elérő vagy azt meghaladó árubeszerzésre, szolgáltatás megrendelésre vonatkozó szerződéseit, a költséghatékonyság-javító intézkedésekről szóló tájékoztatót.

Budapest, 2008. április 15.

Dr. Bankó Csilla
gazdasági főigazgató-helyettes

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet 2007. évi tevékenysége és eredményei

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) tevékenysége alapvetően három fő funkció köré szerveződik: kutatási, fejlesztési-innovációs és szolgáltatási feladatok ellátása. A 2007-es évben folyó munkákat alapvetően befolyásolta az a tény, hogy a korábban a Professzorok Házában, a Sulinova Kht.-ban és az Országos Köznevelési Intézetben zajló munka meghatározott része egy intézményben folytatódott tovább, majd szeptembertől az Országos Pedagógiai Múzeum és Könyvtár is integrálódott az OFI-ba. Az átalakulások nyomán nemcsak az intézet szervezeti felépítése változott meg, hanem a szolgáltató funkció erősödésével feladatrendszere is jelentősen bővült.

KÖZOKTATÁSI SZAKTERÜLET

Kutatás, fejlesztés

Az intézet azon kutatási, fejlesztési feladatai, melyek a Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztés Operatív Programhoz kapcsolódtak, a terveknek megfelelően, döntő többségükben 2007-ben befejeződtek, illetve egy program 2008 márciusában zárul.

Befejeződött az Ember és társadalom műveltségi terület pedagógiai rendszerének fejlesztése, amelynek eredményeként kipróbált, komplex programcsomagok állnak rendelkezésre a 7–12. évfolyamon tanuló diákok korszerű társadalomismereti és az aktív állampolgárság gyakorlásával összefüggő kompetenciáinak fejlesztéséhez. Az NFT köznevelés-fejlesztési programjainak keretében zajló iskolafejlesztési projektek körében tovább bővült az ökoiskolák hálózata, és folytatódott az ökoiskola-vezetők képzése. Lezárult és az önálló továbbélés szakaszába jutott az adaptív tanulásszervezés hazai elterjesztésére szerveződött MAG (Megelőzés, alkalmazkodás, gondoskodás) program, amelynek a megvalósítást támogató tapasztalatai két újabb ötletárban jelentek meg.

Befejeződött az iskolai nyelvoktatást vizsgáló többéves, rendszerszerű elemzés, amelynek tapasztalatairól tanulmánykötet jelent meg, Fókuszban a nyelvtanulás címmel. A kompetenciafejlesztő oktatás és az érettségi megújítása érdekében folytatódott a fejlesztő feladatok, illetve az új típusú érettségihez készülő vizsgafeladatok kidolgozása. Tizenkét tantárgyban megközelítőleg 2400 vizsgafeladat, valamint 4700 fejlesztő feladat és egyéb didaktikai segédanyag készült el. A vizsgareform tapasztalatainak összegzése az Új érettségi Magyarországon című tanulmánykötetben jelent meg. Az NFT keretében született eredmények az „Iskola a 21. század kapujában” című konferencián kerültek bemutatásra.

Intenzív munka folyt az Új Magyarország Fejlesztési Terv előkészítésével kapcsolatban. Elkészültek az előmegvalósíthatósági tanulmányok a TÁMOP, illetve TIOP alábbi központi programjaihoz:

Új tanulási formák és rendszerek,

A 21. századi közoktatás fejlesztése,
Átfogó minőségfejlesztés a közoktatásban,
Hatékony informatikai infrastruktúra a közoktatásban.
Kiemelt feladatok, szakértői tevékenység

Az érettségi vizsga monitorozása, illetve osztálytermi hatásának vizsgálata mellett folytatódott a vizsgafeladatok 2006-ban megkezdett standard kipróbálása. Az intézet munkatársai részt vettek az érettségi vizsga felülvizsgálatában, összesen 17 vizsgatantárgyból. Az idegen nyelvi vizsgafejlesztés részeként létrejött egy referencia feladatbank angol és német nyelvből. Az új érettségi vizsga tapasztalatairól, a kompetenciaalapú oktatás megvalósítása, valamint a Nemzeti alaptanterv és az érettségi vizsga összhangja témájában háttér tanulmányok készültek az OKM számára.

A 2007-es év elején ismerhette meg a szakmai közönség azt a háromévente (immár ötödik alkalommal) megjelenő tanulmánykötetet – Jelentés a magyar közoktatásról 2006 –, amely a magyar közoktatási rendszer állapotát egyedülállóan részletes hazai és külföldi oktatásstatisztikai, illetve kutatási adatbázis segítségével, több mint 600 oldalon mutatja be, s egyben a rendszerben zajló folyamatokat is teljes körűen elemzi. Ugyanebben az évben jelent meg a könyv rövidebb, angol nyelvű változata, Education in Hungary 2006 címmel.

A Nemzeti alaptanterv felülvizsgálatához kapcsolódóan a NAT 2003 hatásait elemző vizsgálat folyt, amelynek eredményeiről tanulmánykötet jelent meg, Utak elmélet és gyakorlat között címmel.

Országjelentés és nemzetközi összehasonlító elemzés készült a sajátos nevelési igényű tanulókat integráltan nevelő közoktatási intézmények értékelési gyakorlatáról (lásd az intézet nemzetközi tevékenységét).

Befejeződött az a 2002 óta tartó, a fiatal roma felnőttek tanulását és munkavállalását egyidejűleg támogató, a Foglalkoztatásba ágyazott képzés (FÁK) címet viselő program, amelynek eredményességét mutatja, hogy a résztvevők a követelményeket valamennyien teljesítették, lemorzsolódás nem volt.

Az intézet munkatársai közreműködtek az Országos képzési keretrendszer (OKKR) kidolgozását előkészítő tárcaközi bizottság munkájában, amelynek keretében szakmai háttéranyag készült a kimeneti pontok és a kimeneti követelmények meghatározásához, illetve leírásához.

Ebben az évben is elkészült és eljutott az ország minden középiskolájába, illetve a középfokú oktatással foglalkozó szervezetekhez, szakemberekhez az immár kilencedik alkalommal megjelenő, A középiskolai munka néhány mutatója című könyv. A kiadvány objektív mutatók alapján, idősorosan mutatja be az egyes oktatási intézmények, iskolacsoportok néhány tulajdonságát, alapvetően a felsőfokra történő átlépés, azaz a kimeneti eredmények szempontjából.

A közoktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások

A Nemzetiségi Koordinációs Iroda alaptevékenysége a magyar oktatási rendszerbe integrált nemzetiségi oktatás terén felmerülő pedagógiai szakmai szolgáltatási, illetve fejlesztési feladatok ellátása iskolafenntartó kisebbségenként (horvát, német, román, szerb, szlovák, szlovén), valamint a roma oktatással összefüggő feladatok koordinálása. Az iroda igény szerint ellátja az iskolarendszerrel nem rendelkező kisebbségek oktatásával kapcsolatban felmerülő szolgáltatási és fejlesztési feladatokat is. 2007-ben a kétszintű érettségi bevezetésével, elsősorban a rendszer fejlesztésével összefüggő feladatok határozták meg az iroda tevékenységét. Az OKM, illetve az Oktatási Hivatal megbízásából valamennyi nemzetiségi tantárgy vizsgaleírása átdolgozásra került.

Az iroda munkatársai a 2006/2007-es tanévben is megszervezték az OKM által kiírt és finanszírozott OÁTV-éket, nemzetiségi nyelvekből I. és II. kategóriákban, népszerűsítő egy kategóriában.

Az Arany János Programiroda három programot működtet, a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programot (AJTP), a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programot (AJKP) és a Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi-Szakiskolai programot (AJKSZP). Az AJTP és AJKP programok koordinálását 2007-ben vette át az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, a programiroda biztosította az átmeneti időszakban is a programok zavartalan működését. 2007-ben a programiroda az OKM-mel közösen új elemként vezette be az AJKSZP programot, pályázati rendszerben, egyelőre három kollégium bevonásával.

A közoktatás területén működő szolgáltatások közül a Minőségfejlesztést Támogató Iroda is az intézet keretein belül működik, melynek egyik kiemelt feladata a Közoktatás Minőségéért Díj (KMD) pályázat meghirdetése, a pályáztatási folyamat és a pályázatok értékelésének szakmai irányítása, szervezése és lebonyolítása. 2007-ben az iroda előkészítette, illetve megalapozta a Kiváló Tehetségek Gondozása program beindításának lehetőségét, leírva a KTG működésének lehetséges alapelveit és stratégiáját, kapcsolódási lehetőségeit más tehetséggondozó programokkal. Az iroda menedzselte az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézetben 2007 őszén különböző résztvevői körben lezajlott népszerű „Nézőpont” kerekasztal-beszélgetéseket, és tervet dolgozott ki e rendezvények folytatására „Találkozások” címmel.

Az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálat (OKSZ) működésével kapcsolatban ki kell emelni, hogy 2007-ben elsősorban a közoktatási intézményrendszer átalakítása (összevonások, intézménybezárások, feladatellátás átszervezése) kapcsán fordultak az OKSZ munkatársaihoz. Látható, hogy a fenntartók és intézmények, illetve szülői szervezetek megegyezése a kulcsa annak, hogy szakmailag megfelelő és a mérethatékonyság szempontjából is elfogadható megoldásokat találjanak az érintettek. Az ügyek száma nem változott lényegesen az elmúlt évihez képest (84 eset).

Az eredmények disszeminációja

Az intézet szakmai periodikája, az Új Pedagógiai Szemle (ÚPSZ) 57. évfolyamát zárta 2007-ben. A folyóirat nemcsak a hagyományos módon, azaz papíron, hanem elektronikusan is megjelenik az OFI honlapján. Az új, és az 1999 óta archivált elektronikus példányok népszerűségét és jelentőségét mutatja, hogy 50-60 ezren látogatják havonta. A folyóirat jelentős szerepet vállal a NAT felülvizsgálatával kapcsolatos tapasztalatoknak, a NFT keretében született eredményeknek, az OECD-ben folyó vizsgálatoknak, valamint a hazai és a nemzetközi neveléstudomány legújabb eredményeinek terjesztésében.

A 2007. évben is a Kiadói Iroda koordinálta az OFI könyvkiadói tevékenységét, illetve a honlap üzemeltetését, folyamatos frissítését. A pedagógiai honlapok növekvő száma ellenére az OFI honlapja megőrizte magas látogatottságát. Minden megjelent nyomtatott kötet a megjelenést követően felkerült a honlapra, emellett jelentős számú NFT I. keretében, illetve alapköltségvetésből született publikáció is megjelent a honlap Tudástárában.

Február elején két nagy érdeklődéssel várt kiadvány – Jelentés a magyar közoktatásról 2006, Eredményes iskola – könyvbemutatójára került sor, ahol a sajtón kívül az oktatásirányítás képviselői, az érdeklődő iskolafenntartók, pedagógusok, kutatók is jelen voltak, akik egy egész napos program keretében tartalmas és előremutató párbeszédet folytattak.

2007-ben megjelent könyvek

- Neuwirth Gábor: A középiskolai munka néhány mutatója 2006
- Simon Mária – Kósa Barbara (szerk.): Közoktatás és versenyképesség. Az Országos Közoktatási Intézet konferenciája 2006. október 5–6.
- Zoltán Loboda – Judit Lannert – Gábor Halász (eds): Education in Hungary 2006 (könyv és CD)
- Kerber Zoltán (szerk.): Utak elmélet és gyakorlat között. A Nemzeti alaptantervtől az osztályteremig
- Vágó Irén (szerk.): Fókuszban a nyelvtanulás
- Lénárd Sándor – Rapos Nóra: Magtár – Ötletek pedagógusoknak az adaptív tanulásszervezés elindításához és fenntartásához 4.
- Kállai Mária – Szabó Mária: Magtár – Ötlettár intézményvezetők számára az adaptív tanulásszervezés elindításához és fenntartásához
- Györgyi Zoltán: Give a chance...
- Rogers–Feriberg: A tanulás szabadsága
- Derényi A.–Mártonfi Gy.–Sinka E.–Tóth É.: Áttekintés az Oktatás és képzés 2010 munkaprogram hazai megvalósításáról az egész életen át tartó tanulás szemszögéből

FELSŐOKTATÁSI SZAKTERÜLET

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet a felsőoktatás területén – hasonlóan a közoktatási szakterülethez – kutatói, szakértői és szolgáltatói feladatokat lát el, amelyek segítik az oktatáspolitikai döntések megalapozását, illetve a felsőoktatás területén tevékenykedő szervezetek, intézmények munkáját.

Kutatási és szakértői tevékenység

A felsőoktatási kutatások keretében sor került a korábban végzett hallgatói vizsgálatok eredményeinek összegzésére, amelyről 2007 tavaszán nyilvános szakmai fórumot rendeztünk. Elindult az a kutató-elemző munka, amely a felsőoktatási felvételi rendszer 2001–2007 közötti időszakának változásait vizsgálja a jelentkezők és a felvettek adatbázisán. Az elemző munka a szelekciós mechanizmusok feltárását, rendszerezését célozza, a felsőoktatásra vonatkozó adatokat kiegészítve az érettségis adó középiskolák néhány mutatójával, amelynek első részeredményeit az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet 2007 novemberében megtartott konferenciáján ismertették.

2007 őszén öt régiót képviselő egyetemi vezetők és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet kutatói közreműködésével megalakult a Felsőoktatási Kutatások Hálózata, amelynek tagjai (intézményi) kutatóközpontok és felsőoktatás-kutatók lehetnek. A hálózat célja, hogy feltárja és közvetítse azokat a kutatási eredményeket, amelyek a bolognai folyamat kapcsán hazánkban, illetve a régióban születnek. Szervezi és nyilvántartja azokat, akik a felsőoktatási kutatások valamely területén dolgoznak, így ezen terület szakértőinek elérhetőségét biztosítja. Célja továbbá az intézményi, illetve regionális szintű döntéseket megalapozó kutatások végzése egyes intézményekben, illetve regionális/országos szinten.

Kidolgoztuk a Minőségfejlesztés a felsőoktatásban TÁMOP 4.1.6. központi programot. A program célja: folyamatos minőségfejlesztéssel biztosítani, hogy a tömegesülő felsőoktatás úgy feleljen meg a gazdaság igényeinek, hogy működése közben érvényesül a versenyképesség és a hatékonyság. A tevékenység öt pillére: 1. Legitimáció – (fórumok, testületek működtetése, testületekkel való kapcsolattartás); 2. Felsőoktatási Minőségi Díj (FMD); 3. Szemléletváltás – Képzők képzése, szakértőnevelés; 4. Kommunikáció, jó gyakorlatok, hírportál; 5. Hálózatépítés – intézményekkel való kapcsolattartás, TQM-központok. A Felsőoktatási szolgáltatások rendszerszintű fejlesztése TÁMOP 4.1.5. alprogram középpontjában a KVR konstrukció áll. A Központi Validációs Rendszer (KVR) egy olyan strukturált felsőoktatási folyamat, amely a potencióális hallgató előzetesen megszerzett tudásának és képességének felmérésére, értékelésére, dokumentációjára és elismertetésére irányul, tekintet nélkül arra, hogy a leendő hallgató milyen keretek között szerezte ismereteit.

A felsőoktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások, szakmai fejlesztések

Az Országos Kredittanács és Irodája 2007-ben is a felsőoktatási törvényben és kapcsolódó kormányrendeleteiben megszabott feladatait teljesítette. Az iroda biztosította az Országos Kredittanács (OKT) működésének szakmai és szervezeti hátterét. Az OKT ajánlásokat adott ki a doktori képzés, illetve a szakirányú továbbképzések kreditesítésének kérdéseiről, valamint az intézményközi hallgatói mobilitás kezeléséről. Ugyanezzel a témával foglalkozott nagy érdeklődés és aktív részvétel mellett az OKT által összehívott V. Országos Kreditforum¹ is.

Az Országos Kredittanács Irodája szakmai anyagokat gyűjt, konzultációkat tart, közvetlen személyes tanácsadást folytat, a Kreditdoktor² üzemeltetésével szaktanácsadói tevékenységet lát el, továbbá működteti a kreditrendszer hazai honlapját (amelyen többek között a vonatkozó jogszabályok, szakmai anyagok, az OKT ajánlásai találhatók).

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács ebben az évben is összefogta és szakmailag koordinálta az intézményekben folyó tudományos és művészeti alkotó diákköri tevékenységet. Megrendezésre került a XXVIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia,³ s megtörtént a konferenciához kapcsolódóan meghirdetett Pro Scientia Aranyérem pályázat, illetve Mestertanár Aranyérem kitüntetés jelöléseinek elbírálása. A korábbi évekhez hasonlóan az Országos Tudományos Diákköri Tanács számos időszak kiadványt és konferenciadokumentumot jelentetett meg.

2007-ben első alkalommal került sor a Felsőoktatási Minőségi Díj pályázat⁴ kiírására. A tavasszal meghirdetett pályázatra 17-en jelentkeztek, és az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Minőségfejlesztést Támogató Irodája részt vett az értékelési folyamat szervezésében, az értékelés módszertanának kidolgozásában.

Kiadványok

Az intézet számos nyomtatott és elektronikus kiadványa foglalkozik felsőoktatási témakörökkel, közülük kiemelendő az Educatio folyóirat. A 2007-ben megjelent számok egyike, amely az Ekvivalenciától a kompetenciáig⁵ címet viseli, tematikájával szorosan kapcsolódik az Oktatókutató és Fejlesztő Intézetben folyó tevékenységekhez. Foglalkozik az oktatásban célként tételezett kompetenciákkal, a különböző iskolarendszerekben kiállított oklevelek egyenértékűségével, a felsőoktatási kreditrendszerrel, a nyelvvizsgákban megnyilvánuló kompetenciák kérdésével, illetve ekvivalenciájuk problémáival, a diplomák munkaerő-piaci értékével, azzal a kérdéssel, hogy a mai (tudásalapú, információs) társadalomban milyen változások jellemzőek az oktatásra, és milyen hatással van ez a diplomák és végzetek elismerésére, valamint az egyenértékűség oktatástörténeti problémáival.

¹ <http://www.okti.hu/forumok/5kreditforum.asp>

² <http://www.okti.hu/kredit/kreditDoktor.asp>

³ <http://www.otdk.hu/>

⁴ <http://www.ofi.hu/index.php?group=1&page=2&newsid=62&b>

⁵ <http://www.hier.iif.hu/hu/educatio.php>

Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet 2007. évi nemzetközi tevékenysége tematikáját, a kapcsolatrendszer kiterjedtségét tekintve bővült. Ennek legfőbb oka, hogy a jogelőd intézmények – Országos Köznevelési Intézet, Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Professzorok Háza – mindegyike rendelkezett hagyományosnak mondható nemzetközi kapcsolatokkal, s ezek megőrzése, az elkezdett feladatok folytatása az új intézet számára is kiemelt fontossággal bír. Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet nemzetközi feladatainak tervezése és végrehajtása alapvetően az Oktatási és Kulturális Minisztérium Nemzetközi Szakállamtitkárságával folytatott egyeztetések alapján, szoros együttműködésben valósult meg.

Multilaterális, kormányközi szervezetekkel és az Európai Unióval kapcsolatos tevékenységek

- Az Eurydice Nemzeti Iroda tartalmi és technikai működésének biztosítása, háttér tanulmányok készítése a 2007-ben megjelent Eurydice⁶ kiadványokhoz, illetve az iskolai autonómiával foglalkozó, megjelenés előtt álló tematikus kötethez.
- A Nemzeti jelentés 2007 elkészítése az EU részére, valamint az Áttekintés az Oktatás és képzés 2010 munkaprogram hazai megvalósításáról az egész életen át tartó tanulás szemszögéből című kiadvány⁷ megjelentetése.
- Az EU szintjén születő eredmények és döntések sikeres hazai implementációjának elősegítése az „Oktatás és képzés 2010” munkaprogram nyomán létrejött klaszterekben zajló szakmai tevékenység online disszeminációjával⁸; egy meghívásos alapon hozzáférhető honlap és zárt fórum működtetése, öt workshop szervezése az alábbi témákban: Az egész életen át tartó tanulást szolgáló kulcskompetenciák; A tanulási eredmények elismerése; A felsőoktatás modernizációja; Tanárok és oktatók; Hozzáférés és társadalmi befogadás az egész életen át tartó tanulás keretében.
- A bolognai folyamathoz kapcsolódóan Hrubos Ildikó – Tomasz Gábor (szerk.): A bolognai folyamat intézményi szinten (The Bologna Process on an institutional level) című kiadvány megjelentetése (Kutatás közben sorozat No. 278.).
- Az OECD INES C és Network B hálózatában a hazai képviselő és az éves rendszeres adatszolgáltatás biztosítása.
- Az OECD nemzetközi tanárkutatás programjához – OECD Teaching and Learning International Survey (TALIS) – adatszolgáltatás és bekapcsolódás a nemzetközi vizsgálatokba.⁹
- Az OECD A jövő iskolája (Schooling for Tomorrow) programjának keretében négy műhelyfoglalkozás szervezése (az eredményeket bemutató kötet megjelenés alatt).

⁶ <http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice>

⁷ Elektronikusan: [attekintes.pdf](#)

⁸ www.oktatas2010.oki.hu

⁹ Lásd: http://www.oecd.org/document/0/0,3343,en_2649_201185_38052160_1_1_1_1,00.html; magyar nyelvű publikáció: <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=2006-12-ot-saad-Tanitas>.

- Az OECD A nem formális és informális tanulás elismerése – Recognition of Non-formal and Informal Learning (RNFIL) – projektjéhez háttér tanulmány készítése.
- Az OECD A tanulás elősegítése és az iskolavezetés (Improving School Leadership) programjához kapcsolódva közös konferencia szervezése a magyarországi programot koordináló Corvinus Egyetemen, háttér tanulmányok készítése.¹⁰
- A European Agency for Development in Special Needs Education elnevezésű szervezetben az országgépviselő ellátása, és a szervezet Assessment (értékelés) programjához kapcsolódva országjelentés, illetve összehasonlító elemzés elkészítése a sajátos nevelési igényű tanulókat integráltan nevelő közoktatási intézmények értékelési gyakorlatáról.
- Az ENSI (Environmental School Initiatives) hálózatban magyarországi képviselő, koordinációs tevékenység.

Résztétel nemzetközi projektekben:

- GRID (Growing Interest in the Development of Teaching Science) – a természettudományos nevelés fejlesztése (Socrates)
- BIOHEAD – Citizen (Biology Health and Environment Education for Better Citizenship – Biológiai, egészség- és környezeti nevelés a felelős állampolgárságért) az Európai Unió 6. kutatási keretprogramja által támogatott kutatási projekt
- SUPPORT (Partnership and Participation for a Sustainable Tomorrow – Partnerség és részvétel a fenntartható holnapért) – részvétel az EU Egész életen át tartó tanulás programja által támogatott Comenius Hálózatban.

Holland–magyar bilaterális együttműködés keretében közreműködtünk a nemzetközi Referencia feladatbank létrehozásában (angol és német nyelvi olvasott és hallott szöveg értése feladatok).

Intézményközi, intézmény szintű tevékenységek nemzetközi hálózatokban

– CIDREE (Európai Oktatáskutató és -fejlesztő Intézetek Konzorciuma) – teljes jogú tagként részvétel kollaboratív, nemzetközi együttműködésben zajló projektekben; a 4 és 8 év közötti korosztály nevelésének és oktatásának magyarországi helyzetéről tanulmány megjelentetése a CIDREE 2007-es évkönyvében;
 – ICSEI (Az iskolai hatékonyság és fejlesztés nemzetközi kongresszusa) tagjaként konferencia-részvétel és előadás tartása.

Angol nyelvű kiadványok

A Jelentés a magyar közoktatásról 2006 című kiadvány rövidített, angol nyelvű változatának megjelentetése Education in Hungary 2006 címmel, CD-n, könyvként és html formátumban¹¹ az OFI honlapján.

¹⁰ <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=2006-11-do-tobbek-tanulas#top;>
<http://zeus.bke.hu/btmkk/files/OECD%20CBR%20tervezet.pdf>

¹¹ <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=eduhun2006>

KÖNYVTÁRI ÉS MÚZEUMI SZAKTERÜLET

Könyvtári terület

A 2007. év legnagyobb feladata az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum számára a Honvéd utcából történő költözés befejezése, a Könyves Kálmán körúton a könyvtári szolgáltatások megszervezése, az új működési rend felállítása volt. A költözéssel egyidejűleg, 2007. február 19-étől a Könyves Kálmán krt. 40. szám alatt megnyitotta kapuit a Magyar Pedagógusok Háza komplex információs, kulturális és szolgáltató központ. Elmondható, hogy ebben az évben az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum nagyot lépett előre stratégiai tervének megvalósításában. A további stratégiai feladatok teljes mértékben igazodnak az Oktatási és Kulturális Minisztérium könyvtári területe Portál programjának prioritásaihoz.

Statisztikai adatok, trendek

A könyvtárforgalom adatai lényeges változásokat nem mutatnak. Kisebb csökkenés látszik, ez azonban – tekintettel a költözés miatti zárva tartásra – nem számottevő. Továbbra is jól látszik az a tendencia, hogy csökken a személyes könyvtárhasználatok száma, és ezzel egyidejűleg folyamatosan növekszik a távhasználat. Nyitvatartási napokra számítva átlagosan napi 130 olvasó fordul meg a könyvtárban, akik 450 db dokumentumot vesznek kézbe. Online katalógusunkhoz napi átlagban 721 keresés érkezik, melyeknek 90%-a sikeres, azaz találatot eredményez. Tekintettel az új helyszínre, a statisztikai adatok biztatóak, és igazodnak az országos trendekhez.

Minőségbiztosítás

Az OPKM 2007-ben először vett részt az Év Könyvtára pályázaton. Ennek keretében a könyvtárhasználók körében kérdőíves felmérésre került sor. A kérdések a következő területeken vizsgálták az olvasók elégedettségét: hagyományos és elektronikus szolgáltatások, személyzet, olvasói terek, nyitvatartási idő, az állomány összetétele, tájékoztatás, információáramlás. A visszajelzések egyértelműen pozitívak, a hiányosságok elsősorban az anyagi források szűkösségét tükrözik (például informatikai felszereltség). A Minerva program elvei szerint megtörtént az elektronikus szolgáltatások elemzése, az eredmények alapján elindult a fejlesztés további irányainak tervezése. Tovább fejlődött az integrált könyvtári rendszer, megoldódott többek között a távolról történő hosszabbítás és előjegyzés lehetősége.

Használóképzés

A Nemzeti Kulturális Alap pályázatának segítségével rendszeres használóképző tanfolyam indult, ami elsősorban a pedagógusképző intézmények hallgatóit segítette a pedagógiai információforrások használatának elsajátításában. Az év során több mint százán vettek részt a tanfolyamon.

Múzeumi terület

A könyvtár és a múzeum egy helyre kerülésével a múzeumi tevékenység is megújult. Egységes szolgáltatási és minőségbiztosítási elvek kerültek bevezetésre.

Rendezvények, kiállítások

- Az év legnagyobb időszaki kiállítása Miska bácsi levelesládája címmel a Nemzeti Kulturális Alap segítségével valósult meg.
- Részvétel a Múzeumok Majálisán és a Múzeumok Éjszakája programban (Orkesztika).

Múzeumpedagógia

A múzeumi tevékenység egyik legsikeresebb területe a múzeumpedagógia, ami az ELTE-vel kötött együttműködési megállapodáson alapul. Rendszereznek a pedagógusjelölt hallgatóknak tartott foglalkozások, egyetemi tanórák, illetve gyakoriak az iskolai és gyermekcsoportok látogatásai is.

Közoktatási terület

Iskolai könyvtárügy

- Könyvtári szakfelügyeleti vizsgálat elvégzése a szakképző iskolák könyvtáraiban.
- Részvétel az iskolai könyvtárakban használható szoftverek akkreditációja specifikációjában.
- Szakmai anyagok készítése és rendezvények szervezése az iskolai könyvtárak munkájának támogatására.
- 2007-ben először az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum koordinálta a Bod Péter könyvtárhasználati verseny szervezését.

Tankönyvekhez, taneszközökhöz kötődő információszolgáltatás

- Folyamatosan működik a tankönyv- és taneszköz-bemutatóhely.
- Részvétel a szakterület tartalomszolgáltatásában a tankönyv- és taneszköz-adatbázis segítségével.
- Részvétel a szakterület szervezeteiben és rendezvényein.

Modern Nyelvek Európai Központjának magyarországi kontaktpontja

Folyamatosan működik az a kontaktpont, amely információt szolgáltat, rendezvényeket szervez, kiadványokkal támogatja a hazai nyelvoktatást.

2008. március